

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-1-48 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-36/1037-326
Karar Tarihi : 04.07.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Çağlar Deniz ATA, Emine TOKGÖZ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Mustafa Kamil AYDIN
Ereğlikapı Mah. Atatürk Bulvarı Servet Apt. No: 72/68100 Aksaray

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Aksaray Müteahhitler Birliği Derneği
Ankara Caddesi Sancak İşhanı Kat 3 No 16 Aksaray

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Aksaray ilinde faaliyet gösteren Aksaray Müteahhitler Birliği Derneği'nin üyelerine tek bir yapı denetim firmasını önererek rekabeti kısıtladığı iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; Aksaray ilinde faaliyet gösteren Aksaray Müteahhitler Birliği Derneği'nin üyelerine kısa mesaj göndermek suretiyle yapı sahiplerini belli bir yapı denetim firmasına yönlendirdiği ve böylece yapı denetim firmaları arasındaki rekabeti bozduğu iddia edilmektedir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 15.03.2012 tarih ve 2228 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 19.04.2012 tarih ve 2012-1-48/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 25.04.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 12-22/598-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 26.06.2012 tarih ve 2012-1-48/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; önaraştırma konusu iddiaların bir teşebbüs birliği kararından veya eyleminden kaynaklanmadığı, bu nedenle şikâyet konusu hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

- (5) Dosya konusunun yapı denetim hizmetlerine ilişkin olduğu dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı "yapı denetim hizmetleri pazarı" olarak tanımlanmıştır.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (6) Şikâyete konu Dernek'in Aksaray ilinde faaliyet göstermesi sebebiyle ilgili coğrafi pazar "Aksaray ili" olarak belirlenmiştir.

I.2. Değerlendirme

(7) Başvuruda özetle;

- Aksaray'da Bakanlık kararı ile 6 adet yapı denetim firmasının faaliyet gösterdiği,
- Derneğin kısa mesaj yoluyla belli bir yapı denetim firmasını işaret ederek üyelerini buraya yönlendirdiği ve böylece haksız rekabet yarattığı,
- Derneğin bu kısa mesajları dosyada sunulmuş olan GSM numarasından gönderdiği,
- İlgili mesaj metninin; *"Sayın üyelerimiz, Gökalp yapı denetim firması ile müteahhitler birliği özel anlaşma yapmıştır. Projelerinizi bu firmaya yönlendirmeniz önemle rica olunur."* şeklinde olduğu

hususları ifade edilmiştir.

- (8) Raportörlerin şikâyetçi ile yaptığı görüşmede ise özetle; Dernek'in iki yüz adet üyesinin bulunduğu, Dernek yöneticilerinin belli yapı denetim firmaları ile çalışılmasına yönelik telkin/ikna edici muhteviyatta kısa mesajlar gönderdiği, Dernek yöneticilerinin gayri resmi olarak Kanyon Yapı Denetim Ltd. Şti.'de hissedarlıklarının bulunduğu ve bu sebeple tüm müteahhitleri buraya yönlendirdiği, bunun sonucunda diğer yapı denetim şirketlerinin çok daha az sayıda iş alabildikleri ve dolayısıyla mağdur oldukları ifade edilmiştir.
- (9) Dernek tarafından konuya ilişkin sorularımıza cevaben gönderilen yazıda; üyelerin Dernek'in faaliyetleri hakkında dosyada yer verilen telefon numarasından kısa mesaj yolu ile haberdar edildikleri, ancak bu mesajların içeriğine dair ellerinde belge bulunmadığı belirtilmektedir. Diğer taraftan yapılan görüşmelerde Dernek Başkanı, bu numaranın şahsi numarası olduğunu belirtmiştir. Bilinmeyen numaralar servisinden yapılan sorgulamada ise numaranın kaydı bulunamamıştır.
- (10) Öneri konusu esas olarak, Dernek üyelerinin hizmet alacakları yapı denetim firmasını kendi özgür iradeleriyle değil de, Dernek'in yönlendirmesiyle belirledikleri; bunun da yapı denetim hizmetleri sektöründe faaliyet gösteren teşebbüsler arasında haksız rekabet yarattığına ilişkindir. Bu yönlendirmenin nedeni olarak, Dernek yöneticilerinin gayri resmi şekilde bazı yapı denetim şirketlerinde hissedarlıklarının bulunması gösterilmektedir.
- (11) 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde *"Belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır"* ifadesine yer verilmiştir. Anılan maddenin (d) bendinde ise; *"rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi"* rekabet ihlali durumlarına örnek olarak sayılmıştır.
- (12) Teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturdukları tüzel kişiliği olan ya da olmayan her türlü birlik, 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesi kapsamında "teşebbüs birliği" olarak kabul edilmektedir. Dosya konusu olayda da ilgili Dernek'in aynı iş kolunda faaliyet göstermekte olan teşebbüsleri kapsayan bir teşebbüs birliği olduğu anlaşılmaktadır. Ancak şikâyet konusu, Dernek üyelerinin asli faaliyet alanlarına ilişkin anlaşma yoluna gitmek suretiyle Dernek'in faaliyet gösterdiği pazarda rekabetin kısıtlanmasına ilişkin olmayıp; başka bir pazarda rekabetin kısıtlanması iddiasına yöneliktir. Bu durumun ise, Dernek yöneticilerinin kişisel menfaatlerini gözetmeleri sonucunda ortaya çıktığı anlaşılmaktadır.
- (13) 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde "rekabet" kavramı *"mal ve hizmet piyasalarındaki teşebbüsler arasında özgürce ekonomik kararlar verilebilmesini sağlayan yarış"* olarak

tanımlanmıştır. Türk Ticaret Kanunu'nun 56. maddesinde ise haksız rekabet "*aldatıcı hareket veya hüsünüyet kaidelerine aykırı sair suretlerle iktisadi rekabetin her türlü suiistimali*" olarak tanımlanmıştır. Bu hükümlerden anlaşılacağı üzere, 4054 sayılı Kanun'un yasakladığı eylemler haksız rekabet yaratan değil, mevcut rekabet düzenini bozan ya da bozmaya çalışan fiillerdir.

- (14) Dosya konusu iddialar yukarıda açıklanan hususlar çerçevesinde değerlendirildiğinde, mevcut olayda bir teşebbüs birliği söz konusu olmakla birlikte, bu birliğin kararı ve dolayısıyla yaptırım gücü/uygulaması mevcut olmayıp; Dernek yöneticilerinin, Dernek üyelerini faaliyet alanları dışında bir hizmet pazarında belli bir teşebbüse yönlendirmek suretiyle haksız rekabet yaratması durumu bulunmaktadır. Haksız rekabet ise Rekabet Kanunu'nun kapsamına, dolayısıyla Rekabet Kurulunun görev alanına giren bir husus değildir.
- (15) Dernek yöneticilerinin yapı denetim hizmeti veren firmalarda hissedarlıkları bulunması hususu ise 4708 sayılı Yapı Denetimi Kanunu ile yasaklanmış olup, yine Rekabet Kanunu ve Kurulunun görev alanı dışındadır.
- (16) Yukarıda yapılan değerlendirmeler doğrultusunda; Dernek tarafından kısa mesaj yoluyla üyelerine belli bir yapı denetim firmasını işaret etmek suretiyle yapı denetim hizmetleri pazarında haksız rekabete sebebiyet verilmesi ve Dernek yöneticilerinin gayri resmi olarak yapı denetim firmalarında hissedarlıkları bulunması hususlarının 4054 sayılı Kanun kapsamında bir teşebbüs birliği kararı olarak değerlendirilemeyeceği, dolayısıyla soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (17) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.